

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

Sabbota 16. d.

Grudna 1797.

Nro. 100.

Dunaj 6. Grudna.

Tridefeti dan pretezheniga mēseza je bil gos-
pod Josef Baron Gvarin zesarfski osdravlivez
isvolen sa rektorja na visoki sholi tukaj na Du-
naji. She trikat je bil rektor, sedaj je k'zheter-
timu poterjen.

Gospod Anton Heldenvert Varenbesnaver
v' Tersti je od svitliga Zesarja slato svetno pre-
jel; ker je oberstarju Kasimir pomagal, franzo-
se nasaj udarit, kader so letal pomladi pruti Rēki
naprej derli; on je namrezh takrat s'nevarnost-
lo na prēsho hodil, kaj sovrashnik dēla, inu je od
vliga

všiga svęsto nasnanje dajal oberstarju, de se je vędel, kam se ima dershat.

Shpania.

Madrid kralęvi sędesih 1. dan Listag. Admiral Masseredo se je mило pertoshil pred Kralam, de pomozhi nedobi, sa katero je tuliko krat saštojn profil; inu de nemore anglesov odgnati dokler nebodejo barke bol s' oroshjam inu vojskno perpravo previdene; satorej se je odpovedal, de nezhe povele ali komando zhes barke imęti.

Dvor se bojt, de bi kaki hrup slasti v' Madridi nevstal. Narvishimu svetvavzu je povele dano, de ima popisat, kajsaeneh misli so sholnęrji, mashniki, klofhterski, inu gospodarji; tudi de popishe vse ludi po zęlim męsti, inu de naj povę, al je dobro sa mir, ako ptujzi v' męsti prebivajo, al bi bolsihi bilo, ptujze prozh poslati. Kruh inu shivesh je sedaj drag; satorej je timu svetvavzu vkasano, sferbęti, de bode všiga obilno, inu stanoviten dober kup. Okoli Madrida inu v' męsti se sberajo 25. tavshent pęshzov, inu shęst tavshent kojnikov; usroka pa nevęmo, sakaj inu h'zhemu. V' kralęvim gradi Eskuriale se pogoštim skrivne posvetovanja dęlajo.

Laszko.

Abbate Marl je naredil obras, kako bi se eba jęsera sklenila skusi en prekopan vodotozh,
kaę-

katęra ſta okoli Mantove; tudi en obras od zęſte, katęra ſe ima is novo naredit od Mantove de Peſkiere. Bonaparte je oba obrasa pohvalil, inu poterdil. V' Mantovi je puſtil napraviti pogrebfko obhajanie po rankim generalu Hoche; je pregledal mnoshizo ladj, inu taiſti kraj svunaj Mantove obifkal, kęr je rimſki nekidani pęvęz Virgilius rojen bil; katęrimu tukaj eno zhaſtito ſnamine ſa ſpomini dęlajo na povele generala Bonaparte. Zhes dan je pregledal meſtno osidje, ſvezher ſe je pokasal na en kratek zhaſ v' gledenliſhi per komędii. Mantova je s' zisalpinſko republika ſkļenena.

Katęri Benezhani niſo radi pod Zefarjam, tim je perpuſheno v' zisalpinſko republiko preſtopiti; viſharje inu ſvetvavze te republike je Bonaparte ſam imenoval, inu poſtavit.

Franzosi ſe pozhaſi naſaj potęgujejo is Beneędkiga pruti zisalpinii. Pętnajſt tavshent ih oſtane tako dolgo v' Beneędkah inu bliſo okrog, dokler zefarki ſa nimi pridejo inu meſto s' deſhe-lo vred obſtavio. Deſet tavshent zisalpinarjev inu polzov je ſhlo na Papeshovo mejo, ſato, kęr ſe Papesh brani, Zisalpinio ſa republiko ſposnat; zhe nebode ſposnal, ſe bodo mahnili.

Pravio, de zisalpinſka republika ni popolnoma perjaſna tudi s' Kralam Sardinie. Novize Majlandiſke vezhkrat govore od pravize, katęro imajo na piemontesko Lombardio inu de jo o. zhe

zhe Majland od sardinskiga Krala nasaj ineti
Druge lafhe novize pishejo, de zisalpinarji so
she napovedali vojfko sardinskimu Kralu.

Zisalpinzi so tudi obfedi otok Bosco Parmigiano, kateri v'fredi vode Po leshi, inu flifhi Vajvodu Parme; vender pravio, de to niso super Vajvodovo volo sturili, temuzh de so se s' nim sastopili.

Genovesarji so bili v' strahi, al bo nih republika obstala. Postavo so naredili, al franzozski poslanik Faypoult im je svetoval, bres poterjenja od Bonaparte jo nevpelat. Bonaparte ni zhasa imel, nih Postavo pregladat, so tedaj poslali dva mosha k' nemu, inu skusi ta dva im je dal odgovor, de Genova je sama sa se republika poterjena od franzozov, pod franzozsko brambo, naj le gledajo mirno med seboj shivit; v' kratkim bode nova Postava dokonzhana.

General Serrurier Benedke varuje, nepokojne nasaj dershi, inu perpravla, de bodo zefarski notri perfhli; med tem so she trie zefarski komissarji v' Benedke naprej perfhli, de bodo vse perpravili.

Benedfski otoki, kateri so franzosam na delesh padli, bodo v' shtir okrajne rasdeleni, to je: Korzira, Zefalonia, Zante, inu Ziteria.

Is Rima pishejo, de Sveti Ozhe Papesh je supet popolnoma sdrav, sledni dan pride zerkve

kve po Rimi obiskovat. Soldatje varujejo mir po Rimi, bol kakor popred. General Provera, kateri je is zefarfke flushbe v' Papeshovo stopil, je perfhel v' Rim s' dvema adjutanta, de bo soldate v' bolshi red postavil.

Mesto Ankona si persadeva is pod Papešove oblasti priditi, inu se s' Zisalpinio sdrushiti. V' Loreti je supet Matere Boshje podoba na Altarji, inu pravio, de je ravno taista, katera je pred bila, ker je nasaj perfhla, bres vedesa, kako se je to sgodilo. Ludje so jeli supet obilno v' Loreto romat.

Pet franzoskeh verstneh bark inu ena fregata so pertekle v' sanoshino Kalamotta bliso mesta Dubrava ali Ragusa; imajo seboj shtir tashent soldatov.

Anglia.

London 14. Listagnoja. Nafhi saperajo franzoski brod Brest, inu mislio fkrivaj nekam mahnit, de bodo franzosam eno sa uho dali. Tudi se v' Gibraltari nafhi nekam napravljajo. Domá perpravlama zhedalej vezh mornarjov, inu soldate na suhim majnfhamo.

Skoraj bode minister Pitt napovedal, kaj bode sa perhodno leto davka treba, inu kako se bode naloshil, inu poterjal.

Holland.

Haag 16. Listagnoja. Nashi sbrani moshje bi radi svedeli, kako se je godilo, de smo uni dan na morji pobiti bili. Terjavzi na premo-shenje Oranskiga Prinza so poklizani svoje ter-janje per pravizi isvishat. Franzoski general Beurnonville pojde v' Paris, ker je mir s' Zesar-jam, inu sa naprej bomo sami sa nashe deshele inu sholnerfhino skerbeli.

Rankimu Kralu so osdravlivzi naredili v' zimru zhist srak skusi umetnost, kakorfhni se na en jafen dan poleti diha na enim ne prevezh visokim vershizhi med drevjam, kateri srak je posebno sdrav; al vse ni nize pomagalo.

Lublana

Pravio, de she pred boshizhnimi prasniki pojdejo nashi zesarfski soldatje od tod v' Ben-zhio, kar ih je kekaj namenjenih; kar je drugih pojdejo nasaj v' svoje stanovitne kraje. Pisma sa mir so ismenjane, dvorne dunajfske novize so osnanile, de Benzhia bo nasha; vse je dopol-neno, tedaj nemore dolgo biti, de pojdejo da-laj. General Mak je fhel is Lublane v' ponedel-ek ponozhi na Lashko, de se bode pogovoril s' franzoskimi generali, kedaj inu kako se bodo Benedke nam isrozhile.

Tę dni je eden rekel, de krajnskimu jesi-ku besedi manka, de je vbog; inu je nekatere nem-

nemške besede sa skufhino postavil, od katerih meni, de ih nemoremo po krajnsko rezhi. Besede so tē: augenscheinliche Klarheit, ich meine, ich wähne, ich halte dafür. Ta perva beseda ima en kosh bogastva v' krajnskim, inu se pravi: ozhitnost, raslozhnost, sapopadlivost, rasglēdnost, vidnost; ozhitni raslozhik, vidiozha ozhitnost, rasglēdno pokasanje, vidno rasoderje, s' perstam pokasanje; is teh besedi se lahko s' rokami prime inu vidi, kako bogat je krajnski jesik. Druge tri, katere po nemsko (goraj stoje, se tako prestavio: menim, sumim, sa tako zhislam, domishlam, meni se sdī, se dosdeve, natolkujem, imam sa resnizi podobno, sa pravshtejem, moj sum na to letī. — Krajnski jesik je sam na sebi bogat, lē ludje so rēvni na besedah; sato, ker premalo spomina imajo na to, kar ih je mati uzhila.

Vmerli so v' Lublant.

8. dan Gru'na.

Mertvi rojen sin Antona Grizhar, v' Gradishti Nro. 49.

10. dan.

Primash Japel, sidar, 70. l. na predmestji N. 52.

Jakob Kralizh, landshaftni pôt, 72. l. v' Gradishti Nro. 49.

En berazh, 60 l. na dunajski zēsti Nro. 28.

Staro lēto grēde h' konzi, prizhiozhe Novize se tedaj perporozhajo svojim perjatelam dalaj

lajsa perhodao novo leto, de naj ih she sana-
prej podperajo. Kateri ih jemlejo, so prosheni,
de plazhilo sa pol leta poshlejo; inu kateri ih
shele na novizh dobivat, naj svoje imena napo
vejo. Po poshti prejete velajo 3. fl. skusi pol
leta, ali pa 6. fl. skusi zelo leto. Na domu pa
1. fl. 30. kr. ali sa vse leto 3. fl.

Joan. Fridrih Eger,
natiskaviz v' Lublani na Po-
lanah Nro. 3.

Shitna zena v' Lublani na tergu ta 13. dan Grudna 1797.

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pfsheniza 1. mernik	2	4	2	2	1	56
Turshiza - - -	—	—	—	—	—	—
Rosh - - - -	1	28	1	22	1	20
Jezhmen - - -	1	21	—	—	—	—
Prosoj - - - -	1	19	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	1	12	—	—
Oves - - - -	—	58	—	—	—	—

Vendana od Lublanske mestne Gospofke
na 13. dan Grudna 1797.